

SEKCIA
NEMOCNIČNÝCH
LEKÁRNIKOV

—
*Slovenskej lekárnickej
komory*

XXX. KONGRES NEMOCNIČNÉHO LEKÁRENSTVA

**Aktuálna problematika nemocničného lekárstva
– aktivity Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK**

PharmDr. Ľubica Slimáková, MPH

SEKCIA
NEMOCNIČNÝCH
LEKÁRNIKOV

Slovenskej lekárskej
komory

Vzdelávacie aktivity

Podujatia organizované/garantované sekciou

III. FARMACEUTICKÝ DEŇ

NÁRODNÉHO ÚSTAVU SRDCOVÝCH A CIEVNÝCH CHORÔB, A.S.

ENTERÁLNE A PARENTERÁLNE PODÁVANIE LIEKOV A VÝŽIVY

Dátum: 21.4.2022

MIESTO:

Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.
Pod Krásnou Hôrkou 1, 833 48 Bratislava
Konferenčná sála (-2. poschodie)

ONLINE na app.riverstream.sk/nusch

Registračný poplatok: bez poplatku

XXX. KONGRES NEMOCNIČNÉHO LEKÁRENSTVA

SEKCIA
NEMOCNIČNÝCH
LEKÁRNIKOV

Farmaceutická starostlivosť pre špecifické skupiny pacientov

13. - 14.10.2022, Falkensteiner Hotel Bratislava****

Slovenskej lekárskej komory

Vzdelávaci, vedecký a výskumný inštitút AGEL n.o. a Nemocnica AGEL Komárno s.r.o. v spolupráci so Slovenskou lekárskou komorou, Slovenskou komorou sestier a pôrodných asistentiek, Slovenskou komorou medicínsko-technických pracovníkov, Sekciou nemocničných lekárov SLeK, AGEL SIK a Perfect Distribution a.s.

Vás pozývajú na celoslovenskú konferenciu s medzinárodnou účasťou

II. KOMÁRŇANSKÁ ONKOLOGICKÁ KONFERENCIA

KEDY: 1. 12. – 2. 12. 2022

KDE: Konferenčné centrum, Univerzita J. Selyeho, Hradná 2, Komárno

HLAVNÁ TÉMA: Onkologické kontraverzie, mýty a povery

URČENÁ SKUPINA: sestra, lekár, medicínsko – technický pracovník, farmaceut, fyzioterapeut, klinický fyzik

FRESENIUS KABI FÓRUM

Multidisciplinárny prístup nemocničných lekárov

Odborný seminár pod záštitou
Sekcie nemocničných lekárov SLeK

23.-25. septembra 2022

SEKCIA
NEMOCNIČNÝCH
LEKÁRNIKOV

Slovenskej lekárskej
komory

Vzdelávacie aktivity

🕒 Aktívna účasť členov sekcie na odborných podujatiach

XXVII. KONGRES
SLOVENSKEJ KARDIOLOGICKEJ
SPOLOČNOSTI

SK SaPA

- ♥ Slovenská kardiologická spoločnosť
- ♥ Pracovná skupina Sestry v kardiológii
- ♥ Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek
- ♥ UCM Trnava, Fakulta zdravotníckych vied Piešťany

VII. vedecká konferencia sestier pracujúcich v kardiológii

s medzinárodnou účasťou

17. – 18. september 2021
hotel Holiday Inn, Žilina

SEKCIA
NEMOCNIČNÝCH
LEKÁRNIKOV

Slovenskej lekárskej
komory

Vzdelávacie aktivity

● Predmet nemocničné lekárstvo

SEKCIA
NEMOCNIČNÝCH
LEKÁRNIKOV

Slovenskej lekárskej
komory

Vzdelávacie aktivity

☉ Spolupráca s SSŠF

SLOVENSKÝ
SPOLOK
ŠTUDENTOV
FARMÁCIE

KARIÉRNE DNI FARMACEUŤOV

MENTORING PROJEKT

SEKCIA
NEMOCNIČNÝCH
LEKÁRNIKOV

Slovenskej lekárskej
komory

Publikačné aktivity

Bezpečná antimikrobiálna terapia u detí

Antimikrobiálne liečivá sa v pediatrii používajú už niekoľko desiatok rokov a to hlavne v liečbe respiračných, močových a kožných infekcií. Primárne sa antibiotikami liečia infekcie horných dýchacích ciest, ako napríklad niektoré epafaryngitidy, bronchitidy, otitis média

suspenzie. Ďalej je dôležité oboznámiť pacienta alebo rodiča so všeobecnými zásadami pri užívaní antibiotík a to: či je užívanie závislé od príjmu potravy, dodržiavanie presne

ednotlivý
liekmi inco
to je dôk
áviacich
ním antit
st časté i
rovat prie
čas antibi
e probiotí
mikrofló
a veľmi
om posky

Interakcie liečiv používaných pri COVID-19

Na liečbu COVID-19 neexistuje vo svete žiaden registrovaný liek. V prípade potreby použitia neregistrovaného lieku alebo lieku registrovaného v inej ako požadovanej indikácii je možné zapojiť pacienta do klinického skúšania. Klinické skúšanie na Slovensku schvaľuje Štátny ústav pre kontrolu liečiv (ŠÚKL) a jeho výsledkom je zhromaždenie potrebných údajov o účinnosti a bezpečnosti lieku.

■ Pri podávaní registrovaného lieku CHLOROQUINE (chlorochín), AVIGAN (azitromycín), DIFENHYDRAMÍN (antihistaminikum), paracetamol, ibuprofen, brucha, bolesť hlavy, rash, zvýšeni

Riziká farmakoterapie u starších pacientov

Význam bezpečnej, účinnej a efektívnej farmakoterapie u starších pacientov vzrástol v poslednom období v súvislosti s globálnym procesom starnutia populácie, dôsledkom čoho sa enormne zvyšujú náklady na liečbu. Lekárnik môže výrazne ovplyvniť výsledný efekt farmakoterapie u staršom veku ovplyvnením farmakokinetiky a farmakodynamiky. Výsledný efekt farmakoterapie v staršom veku ovplyvňuje fyziologické starnutie, zmeny v absorpcii, distribúcii, eliminácii a metabolizme liečiva.

Výsledný efekt farmakoterapie v staršom veku ovplyvňuje

► fyziologické starnutie

NEDOSTATOK LIEKOV V EURÓPSKYCH NEMOCNICIACH – problém stále narastá

Správa EAHP z prieskumu o nedostatku liekov za rok 2019

95 % nemocničných lekárníkov v roku 2019 uviedlo, že nedostatok liekov je aktuálnym problémom v porovnaní s rokom 2018. **NEMOCNIČNÉ LEKÁRENSTVO** prejavuje

Bezpečnosť OOP v súvislosti s COVID-19

Pandémia COVID-19 nás všetkých zastihla nepripravených. Taký veľký nápor na potrebu osobných ochranných prostriedkov (OOP) si nepamätáme ani z pandémie prasacej chrípky v roku 2009. Keďže

ávajú kľú-
atku liekov
jediní do-
prvýkrát

n,
ní
n-
ito
ici
iP

SEKCIA NEMOCNIČNÝCH LEKÁRNIKOV //

pacienta prevažuje nad predpokladaným prínosom. Liečivá sú považované za potenciálne rizikové z toho dôvodu

DNEŠNÝ VÝSKUM tvorí zdravotnú starostlivosť zajtraška

Nemocniční lekárnici – dôležitá súčasť klinického skúšania liekov

Klinické skúšanie je veľmi zložitý, prísne kontrolovaný a finančne náročný proces. Potvrďuje, či je určitý liečebný postup bezpečný a ako presne na človeka pôsobí. Práve vďaka nemu majú pacienti prístup k inovatívnej liečbe. Aj súčasná pandemická situácia vo svete ukazuje, akú nezastupiteľnú úlohu pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti má klinické skúšanie liekov.

SECTION OF
HOSPITAL
PHARMACISTS

Slovak Chamber of
Pharmacists

Stránka Sekcie nemocničných lekárníkov

SLOVENSKÁ
LEKÁRNICKÁ
KOMORA

[Domov](#) [Aktuality](#) [O sekcií](#) [Kongres NL](#) [EAHP](#) [Vzdelávanie](#) [Dôležité informácie](#) [Odborné články](#) [Kontakty](#)

Dôležité informácie

Príprava liečiv a kontrola liečiv

www.magistraliter.sk

Mimoriadny dovoz liekov

[Skupinové povolenia na terapeutické použitie neregistrovaných liekov](#)

[Žiadosť o skupinové a individuálne povolenie neregistrovaného lieku](#)

Antidotá

www.ntic.sk/ntic.php?adr=antidota

Národné Toxikologické Informačné Centrum

Nedostatkové lieky

<https://nemocnicni-lekarnici.slek.sk/>

SEKCIA
NEMOCNIČNÝCH
LEKÁRNIKOV

—
*Slovenskej lekárskej
komory*

○ Spolupráca v rámci EAHP

Doc. PharmDr. Juraj Sýkora, CSc.

výbor EAHP pre **jednotný vzdelávací
rámec v nemocničnom lekárstve**

a člen pracovných skupín 1 a 3

*(CTF Steering Committee a CTF WG 1,
CTF WG 3).*

PharmDr. Kristína Lajtmanová

členka špeciálnej záujmovej skupiny zameranej

na **elimináciu zabrániteľného poškodenia**

(SIG focused on Eliminating Avoidable Harm)

PharmDr. Hajnalka Komjáthy, PhD.

ambasádorka pre implementáciu Vyhlásení
nemocničného lekárstva EAHP

v podmienkach SR.

Doc. PharmDr. Juraj Sýkora, CSc.

člen **vo vedeckom výbore EAHP**

(Scientific Committee)

PharmDr. Ľuboš Doršic

člen pracovnej skupiny o **automatizovanom
manažmente liekov**

(SIG on Automated Medication Management)

EAHP-ESCP Oath to Society

Showing the public what clinical pharmacists

SEKCIA NEMOCNIČNÝCH LEKÁRNIKOV

PRÍSAHA NEMOCNIČNÉHO A KLINICKÉHO FARMACEUTA MORÁLNY ASPEKT POVOLANIA

Charakterizovať činnosť nemocničných lekárníkov je potrebné tak na legislatívnej, ako morálnej úrovni. Veľmi často skloňovaný pojem „Hippokratova prísaha“ je v tejto dobe v očiach verejnosti chápaný ako neporušiteľný sľub lekára zaväzujúceho konať v duchu odborných, ale hlavne morálnych zásad.

■ História rozdelila kedysi jedno spoločné medicínsko-farmaceutické povolanie a pomenovala nový samostatný odbor „farmáciou“. Farmácia chápaná ako paraklinický odbor sa nástupom nemocničných lekárenstva stáva odborom klinickým.

Legislatívny základ nemocničného lekárenstva v Slovenskej republike bol daný zásadami č. 5/1991 Vestníka MZ SR na zriaďovanie a prevádzku nemocničných lekární. V tomto čase ešte nebola stanovená expedičná činnosť vytvorením nového oddelenia výdaja pre verejnosť, čo sa ale časom malo zmeniť.

V roku 1994 vznikla Sekcia nemocničných lekárníkov vo forme samostatnej odbornej sekcie Slovenskej lekárskej komory

Dôležitým míľnikom nemocničného lekárenstva sa stali vyhlásenia nemocničného lekárenstva.

Prípravná fáza trvala 18 mesiacov a počas nej sa pripravili návrhy podľa Delfskej metódy (Delphi process).

Na konferencii EAHP v máji 2014 sa zúčastnilo 34 národných organizácií nemocničných lekárníkov združených v EAHP a 34 európskych zdravotníckych organizácií a organizácií pacientov so sídlom v Bruseli. O vyhláseniach sa hlasovalo prostredníctvom vážnych hla-

Mnoho ľudí však nevie, že vykonávajú oveľa viac činnosti zabezpečiť pre pacientov výsledky liečby. Európska asociácia klinických lekárníkov (EAHP) spoločnosť klinickej farmácie ločne predložili prísahu, ktorá ako záruka excelentnosti pri lekárenskej starostlivosti o

Práca farmaceutov súčasťou činnosti, progres a napredok zdravotníckych tímov a lekární. Ich súčasťou je každodenná práca a nemocničných lekární

” Prísaha je sľubom, ktorý členovia EAHP a ESCP dávajú pacientom a verejnosti, ktorej slúžia, zdravotníckym pracovníkom, s ktorými prichádzajú do

*Prísaha nemocničného a klinického farmaceuta
Ja farmaceut prisahám, že budem slúžiť a zaobchádzať so všetkými rovnako, spravodlivo a s rešpektom pracovať v najvyšších etických štandardoch, rešpektujúc a chrániac všetky osobné informácie, ktoré mi boli zverené.*

Budem uplatňovať svoje znalosti, zručnosti a skúsenosti v rámci multidisciplinárnej starostlivosti tímu, aby som zaistil najlepšiu možnú liečbu a dosiahol optimálne zameranie na starostlivosť o človeka, prispievajúc k včasnému odhaleniu chorôb.

Vplyvom na správanie sa zdravých, budem sa zapájať do iniciatív v oblasti verejného zdravia, vzdelávajúc pacientov, ich opatrovateľov a členov multidisciplinárnych tímov v oblasti liekov na zaistenie ich optimálneho použitia.

V zvládaní nežiaducich účinkov liekov budem odpovedať na otázky, dodržiavajúc štandardy starostlivosti založené na dôkazoch a nepretržite sa zapájať do odborného rozvoja a celoživotného vzdelávania.

Budem zabezpečovať kontinuitu starostlivosti, predchádzať škodám súvisiacim s užívaním liekov a dohliadať na zlepšovanie procesov v používaní liekov pre optimalizáciu ich bezpečnosti, účinnosti a efektivity nákladov.

Pripravovať kombinované individuálne predpisované lieky prispôbené individuálnym potrebám, podporovať pokrok v liečebných štandardoch praxe, výskumu a vzdelávania v lekární, prispievať k vzdelávaniu a príprave budúcej pracovnej sily vo farmácii, presadzovať záujmy lekárenskej praxe medzi zdravotnou starostlivosťou, odborníkmi, vedeckými a patientskymi spoločnosťami, zdravotníckymi úradmi a verejnosťou.

SECTION OF
HOSPITAL
PHARMACISTS

Slovak Chamber of
Pharmacists

52. General Assembly EAHP - jún 2022

Česká a slovenské delegátky Valného zhromaždenia EAHP.

VALNÉ ZHROMAŽDENIE EAHP 2022 PRIJATÉ 3 NOVÉ POZIČNÉ DOKUMENTY

V dňoch 9. – 12. 6. 2022 sa uskutočnilo 52. valné zhromaždenie Európskej asociácie nemocničných farmaceutov (EAHP). Po dvoch rokoch online stretnutí bolo konečne možné stretnúť sa osobne nielen s členmi výboru EAHP, ale aj s delegátmi členských krajín. Ako miesto pre množstvo inšpiratívnych diskusií, výmenu vzájomných skúseností a spoznávanie zaujímavých osobností farmaceutov z celej Európy bol tento rok určený belgický Brusel. Za SR sa Valného zhromaždenia EAHP zúčastnili PharmDr. Ľubica Slimáková, MPH, PharmDr. Hajnalka Komjáthy, PhD. a PharmDr. Slávka Porubcová.

SLOVAKIA

2022 HOSPITAL PHARMACISTS SURVEY RESULTS

2 questions
136 total responses

2. What problem of Slovak hospital pharmacy is currently bothering you the most?

- 18 % medicine shortages
- 5 % staff shortages
- 5 % procurement
- 5 % outdated equipment

1. Which area of hospital pharmacy would you be interested in developing through your own efforts?

- 28 % clinical pharmacy
- 4 % individual compounding
- 4 % preparation of cytostatic treatments
- 4 % further education of hospital pharmacists

Based on survey results, the section created four expert working groups by now:

- Medicine shortages
- Public procurement of medicines and medical devices
- Oncological Pharmacy
- Sterile drug preparation

NATIONAL GUIDELINE „STANDARD DIAGNOSTIC AND THERAPEUTIC PROCEDURE FOR THE JUDICIOUS USE OF ANTIMICROBIALS IN HOSPITAL“

- developed by hospital pharmacists, members of our association
- april 2022
- under approval process at the Ministry of Health

OATH TO SOCIETY

- translated to Slovak and published in February 2022 in „Lekárnické listy“, Journal of Slovak Pharmaceutical Chamber

#EAHP2023

FROM DRUG DESIGN
TO TREATMENT SUCCESS

WHAT REALLY MATTERS
TO PATIENTS?

27th EAHP CONGRESS
22-23-24 MARCH

Lisbon 2023

*EAHP thanks the continued support of
Silver Partner **Clinigen Direct** and Corporate Partner **Omniceil***

CONGRESS

SEKCIA
NEMOCNIČNÝCH
LEKÁRNIKOV

—
*Slovenskej lekárnickej
komory*

○ Prieskumy Sekcie

SEKCIA
NEMOCNIČNÝCH
LEKÁRNIKOV

Slovenskej lekárskej
komory

Prieskum sekcie o medicinálnych plynoch

Slovensko

- 44 lekární
- 15 odpovedí → z toho 14 súhlasí, že MP majú byť pod manažmentom a kontrolou farmaceutov

Členské krajiny EAHP

- 34 krajín
- 15 odpovedí → 13 krajín – farmaceuti súčast'ou procesu manažmentu, kontroly kvality a hodnotenia rizík MP

Implementácia do praxe

- Aktualizácia vyhlášky 129/2012 o SLP

SEKCIA
NEMOCNIČNÝCH
LEKÁRNIKOV

Slovenskej lekárskej
komory

Aktuálna problematika nemocničného lekárenstva očami farmaceutov

○ **Február 2022**

○ **odpovedalo 165
nemocničných
farmaceutov**

○ **2 otázky**

- Aký problém slovenského nemocničného lekárenstva vás momentálne najviac "páli"?
- Ktorú oblasť nemocničného lekárenstva by ste mali záujem aj vlastným pričinením posúvať dopredu?

Aký **problém** slovenského nemocničného lekárenstva vás momentálne **najviac "páli"**?

- 18% nedostatky liekov
- 5% nedostatok personálu
- 5% verejné obstarávanie
- 5% zastaralé vybavenie

Ktorú **oblasť** nemocničného
lekárstva by ste mali záujem
aj vlastným pričinením **posúvať**
dopredu?

- ◎ 28% klinická farmácia
- ◎ 4% individuálnu prípravu liekov
- ◎ 4% príprava cytostatík
- ◎ 4% vzdelávanie nemocničných farmaceutov

4 pracovné skupiny

1. Verejné obstarávanie liekov a ZP
2. Nedostatky liekov
3. Onkologická farmácia
4. Príprava sterilných liekov

Postavenie nemocničného farmaceuta v zdravotníckom systéme

„Nie je definované **postavenie** nemocničného farmaceuta.“

„**Nízke povedomie** o práci a kompetenciách nemocničného farmaceuta.“

„**Chýba funkcia hlavného odborníka MZ SR** pre nemocničné lekárenstvo. Je dôležité, aby to bol človek z praxe.“

„**Nedostatočná komunikácia** autorít s nemocničnými farmaceutmi.“

„**Systémové rozhodnutia** bez predošlého pripomienkovania nemocničnými farmaceutmi.“

„Problém - **nehradené výkony poist'ovňami** - príprava špeciálnych liekových foriem (sterilné - parenterálna výživa, cytostatické infúzie, monoklonálne inf, očné gtt a ung, príprava p.o. cytostatík) a konzultácie klinického farmaceuta, vyhodnotenie TDM.“

Nedostatky liekov

„Nedostupnosť liekov, **zložitosť procesu objednávania** - skenovanie receptov, žiadaniek, možnosť objednať niektoré lieky len cez emergentný systém.“

„Potrebovali by sme, aby sa zjednodušil, nejako centrálné koordinoval proces pre **lieky v režime MD** – skupinové povolenia.“

„Nedostupnosť liekov a **nejasné a nedôsledné pokyny MZ SR** smerom k inovatívnym liekom na ochorenie COVID-19.“

„**Častá deregistrácia liekov** používaných v nemocniciach a s tým spojená nutnosť zabezpečovať MD.“

„Asi najväčší **problém vidím vo výpadkoch liekov** /naposledy napr. Tiapridal inj./, ktoré sú esenciálne, nesubstituovateľné a neexistuje spôsob, ako ich zohnať.“

Klinická farmácia

„Chýba **zapájanie farmaceutov do multidisciplinárnych tímov** v nemocnici, hlavne v oblasti indikácie liekov, kontraindikácií, vyhodnocovanie liečby a farmakoeconomiky liečby.“

„**Nezáujem vedenia o klinickú farmáciu** z pohľadu zlepšenia zdravotnej starostlivosti v ústavnom zariadení.“

„**Farmaceut** vykonáva prácu, na ktorú je prekvalifikovný a **nemá čas na výkon špecializovaných činností** zameraných na pacienta, prípadne na podrobnejší farmakoeconomický rozbor v rámci logistiky. Hlavne mladší kolegovia zväčša vnímajú prácu farmaceuta jednoznačne orientovanú na pacienta.“

Verejné obstarávanie

„**Proces VO je veľmi dlhý**, od zadania požiadavky na obstarávanie (EMA EVO) po ukončenie procesu (uzatvorenie kúpnych zmlúv) 10-12 mesiacov.“

„**Komplikovaný a zdĺhavý proces VO.** Pomohlo by nám zdieľanie špecifikácií ZP a ŠZM, prípadne ich centrálné obstarávanie v rámci SR.“

„Chýba jednotná **systematizácia zdravotníckych pomôcok**, ktorú by používali všetky nemocnice. (niečo ako ATC v liekoch)“

„**Porovnávanie mediánových cien liekov a ZP** by malo prebiehať podľa „generickej“ skupiny a nie podľa konkrétneho ŠUKL kódu lieku.“

Nemocnice, kt. nemajú nemocničnú lekárňu

„Na základe mojich skúseností nie som stotožnený s tým, že verejná lekárňa má zásobovať nemocnicu so skoro 400 lôžkami.“

„Nemocničná lekárňa má byť neoddeliteľnou súčasťou nemocnice.“

„Každá nemocnica, by mala mať vlastnú nemocničnú lekárňu a farmaceuta na plný úväzok.“

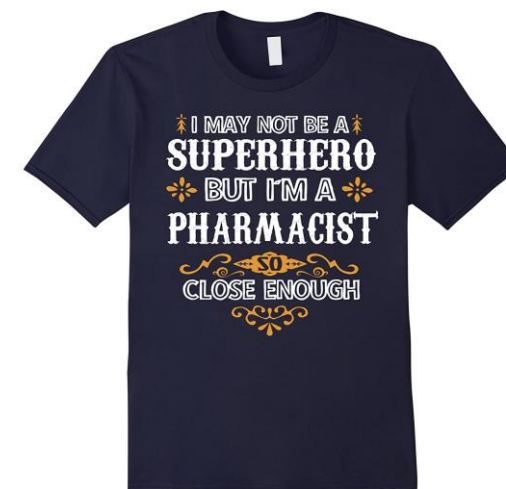

Nedostatok personálu a zastarané vybavenie

„Všeobecne je problém najmä s materiálnym a priestorovým zabezpečením lekární v zmysle - "čo nevidí pacient, tam nie je treba investovať".

„Nedostatok financií - a z toho vyplývajúce záležitosti, ako napr. nie je prístup k databázam, atď.“

„Nedostatočná elektronizácia, zastaralé IS, nedôstojné pracovné priestory.“

Veľká administratívna záťaž

„Častokrát robíme administratívu za ekonomický úsek, a ľudí zodpovedných za verejné obstarávanie. Čo nám **zaberá väčšinu pracovného času a neostáva nám potom čas na vzdelávanie v odbore.**

Chcela by som povýšiť prácu farmaceuta v nemocničnej lekárni na úroveň spolupráce farmaceut- lekár, a degradovať ekonomické veci pri ktorých sa z farmaceuta stáva zakrpatený ekonóm, ktorý upadá do byrokratického sveta.“

„Priveľa úradníckej práce, podpisovania, schvaľovania, pečiatkovania, triedenia objednávok a faktúr, málo odborných činností.“

Tematické okruhy na riešenie

- **Postavenie nemocničného farmaceuta v zdravotníckom systéme**
- **Nedostatky liekov**
- **Klinická farmácia**
- **Verejné obstarávanie**
- **Nemocnice, ktoré nemajú nemocničnú lekárňu**
- **Nedostatok personálu a zastaralé vybavenie**
- **Veľká administratívna záťaž**

SEKCIA
NEMOCNIČNÝCH
LEKÁRNIKOV

—
*Slovenskej lekárskej
komory*

○ **A čo ďalej?**

SEKCIA
NEMOCNIČNÝCH
LEKÁRNIKOV

*Slovenskej lekárskej
komory*

Plány

- **Podpora fungovania pracovných skupín**
- **Podpora vzdelávania**
- **Zvyšovanie povedomia o nemocničnom lekárstve**
- **Úhrada odborných výkonov**

SEKCIA
NEMOCNIČNÝCH
LEKÁRNIKOV

—
*Slovenskej lekárskej
komory*

● sekciani@slek.sk